

The Tree / A Fa

Az Odin Teatret előadásának forgatókönyve

DRÁMAI SZEMÉLYEK:

SERAFINUS ÉS AURELIANUS, két jezid szerzetes a szíriai sivatagban a 2000-es év végén:

Julia Varley és **Donald Kitt**

Egy EURÓPAI HADVEZÉR a jugoszláviai etnikai villongások idejéből (1991–2001):

Kai Bredholt

Egy AFRIKAI HADVEZÉR, gyerekhadsereget irányít Libéria első polgárháborújában (1990–1995):

I Wayan Bawa

Egy névtelen IBÓ ASSZONY Biafrából a nigériai polgárháború idejéből (1967–1970):

Roberta Carreri

IBEN, egy idős dán színész, aki visszaemlékezik a fiatalkorára:

Iben Nagel Rasmussen, Carolina Pizzaro

MESÉLŐ DOBBAL:

Parvathy Baul

MESÉLŐ HEGEDŰVEL:

Elena Floris

DEUS EX MACHINA, néma:

Fausto Pro

Fiatal JEZID SZERZETES, csak imádkozik:

Luis Alonso

1. BELÉP AZ IDŐS IBEN, AKI FELIDÉZI, HOGY AZ APJÁVAL ÜLTET- TÉK A FÁT, AMELYNEK TÖVÉBEN FIATALON A REPÜLÉSRŐL ÁL- MODOTT, ÉS ARRÓL, HOGY LEGYÓZI A VÖRÖS BÁRÓT

IBEN: Amikor még élt, az apám ott állt a jövő és közöttem. Elültetett egy körtefát, mikor megszülettem. Együtt nőttünk fel, a fa és én, mintha ikertestvérek lettünk volna. Az apám mondogatta: ha felnősz, elég erős leszel ahhoz, hogy megküzdj a Vörös Báróval. „Szállj! Szállj!” – mondta az apám. „Mi a madarak országában élünk.”

2. BELÉP A KÉT MESÉLŐ

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Ha győz az anarchia, az egész világ megváltozik.

MESÉLŐ DOBBAL: Hallgass, ó, hallgass meg. Elmesélem neked Arkan hadvezér történetét. Jó férj és jó apa; imádja a családját. Miért öl meg hát védtelen nőket, férfiakat, gyerekeket és öregeket?

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Az erős férfiak, a határvonalak, a papok és katonák emléke el fog tűnni a világból. Íme, itt van Arkan, a hadvezér.

MESÉLŐ DOBBAL: Nem érez szégyent vagy félelmet; se nem jó, se nem rossz. Nem ítélek.

3. A SZERB HADVEZÉR BEMUTATJA MAGÁT

EURÓPAI HADVEZÉR: A nevem Zlejko Ražnatović, de mindenki Arkan-ként ismer. Szülőhazámért harcolok.

Lehetetlen szavakkal leírni azoknak, akik nem tudják, hogy milyen egy polgárháború. A háborúnak arca van, és neked barátságot kell kötnöd vele. A háború és a terror a barátaid. Ha nem, akkor az ellenségeiddé válnak, akikről rettegned kell.

Láttam polgárháborúkat, háborúkat, amikről te csak olvastál.

Ez a küzdelem igazi hangja. Nem túl kellemes. Ott voltam én is a rémült férfiak, megerőszkolt nők, lemészárolt gyerekek között. De nincs jogod hozzá, hogy gyilkosnak nevezd. Jogod van megölni. Jogod van megkínózni. De nincs jogod engem megítélni.

Fiatalkoromban olvastam a Vietnámot megjárt amerikaiakról. Az amerikai katonák bementek egy vietnami faluba, és gyermekbénulást okozó szérumot fecskendeztek a gyerekekbe. Miután elmentek, egy öregember utánuk futott. Sírt és nem tudott beszélni. Akkor visszamentek a faluba; az ellenség visszatért, és minden beoltott kart levágott. Ott heverték halomban: egy halom levágott kis kar. És emlékszem, hogy én sírtam ezen. Zokogtam, mint egy nagymama. Emlékezni akarok. Soha nem akarom ezt elfelejteni.

És aztán azt éreztem, mintha rám céloztak volna egy gyémánttal, egy gyémánt lövedékkel, ami homlokodon talált. Világos lett: Istenem, íme a te zsenialitásod, íme a te akaratod. Tökéletes. Eredeti. Teljes. Kristálytisza. Egyszerű. És aztán megértettem, hogy ezek a katonák nem voltak szörnyetegek. Tanult emberek voltak. Érző és felelős emberek: tanárok, orvosok, becsületes dolgozók. Ezek az emberek teljes szívükkel harcoltak, családjuk volt, gyerekeik, akik szerették őket. Ezeknek az embereknek volt hozzá erejük, hogy mindezt megtegyék.

Szükség van olyan emberekre, akik erkölcsösek, de ugyanakkor képesek arra, hogy ősi ösztöneikre hagyatkozva öljenek, érzéketlenül, szenvtelenül, fontolgtatás nélkül. Mert a fontolgtatás az, ami által legyőzhetünk.

Mit tudsz a háborúról te, aki csak a békét ismered?

Nekünk meg kell őket ölnünk. Ki kell őket irtanunk. Meg kell őket semmisítenünk. Egyik disznót a másik után. Egyik marhát a másik után. Férfiakat, nőket, öregeket, gyerekeket. Házról házra. Faluról falura. Hagynunk kell, hogy a kuttyák egyék meg őket. Hagynunk kell, hogy a láthatatlan éjszakai madarak táplálékai legyenek.

Egy csepp eső. A Missisipiből származik? A Nílusból? De nem! Ez vér. Hallod? Madarak! A mézszárlások és rettegések közepette a madarak énekelnek. Ahogy az emberek is.

(*énekel*) Mi vagyunk a büszke emberek. Mi vagyunk az erős emberek, akik egymásra támaszkodunk. A vadak hangján együtt énekelünk, ahogy a szél az égő fűben.

4. AZ AFRIKAI HADVEZÉR BEMUTATJA MAGÁT

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Íme, Joshua Milton Blahyi.

AFRIKAI HADVEZÉR: Joshua Milton Blahyi vagyok, afrikai hadvezér. Emberáldozatot készítek elő, mielőtt gyerekhadseregemet a csatába vezetem.

5. BELÉP A KÉT JEZID SZERZETES

SERAFINUS: Mennyei Király! Nincs szó, hogy igazolja, nincs maszk, hogy el-takarja, nincs rejtekhely, hogy elbújtassa; nincsen ürügy a hazugságra, sem láb a megfutamodásra: előtted, Uram, minden, mi meztelen, fedve van, és minden, ami ki van téve fénynek, láthatatlan. Te, aki egyetlen mozdulatoddal kiszáraitottad Jú-dás fügefáját, ültess el bennem a jótettek életadó fáját.

AURELIANUS: Mi történik?

SERAFINUS: Elhagytak bennünket, Aurelianus, a madarak elrepültek.

AURELIANUS: Micsoda? Nincsenek többé madarak? Hová mentek? Miért? Miért hagytak el bennünket?

SERAFINUS: Nem tudom. Csak azt tudom, hogy elrepültek.

AURELIANUS: Hogyan hozhatjuk őket vissza?

SERAFINUS: Talán nem volt már több élelem a számukra.

AURELIANUS: Ültessünk egy fát. Itt a föld dús. A fa erős lesz, magasra fog nőni, és akkor a madarak visszatérnek.

SERAFINUS: Ültessünk egy fát, mely imára emeli az ágait, és visszahívja a madarakat.

AURELIANUS: Tegyük úgy.

MESÉLŐ DOBBAL (*énekel*): Itt egy fa, fejjel lefelé. Gyökerei az eget érik, ágai mélyen a földbe nyúlnak. Ha levágod a gyökereket, a jövőt nyesed le; ha levágod az ágakat, a múltat nyesed le. És akkor csak a Jelen marad. A fának három ága van: a Teremtés, a Megőrzés és a Pusztítás. Egy madár él a fa fölött, és felfelé repül a végtelenbe. Mialatt repül, minden negyedik korszakban tojik egy tojást. A tojás lefelé, a fa felé kezd el zuhanni, és madárrá változik. Amint a madárfióka észreveszi, hogy zuhan, anyjára néz, aki felfelé repül. A fióka verdes a szárnyával, mind följebb és följebb szárnyal, követve anyját a végtelenbe. Sarat, a költő mondja: kövesd azt a madarat, és ébredj fel!

SERAFINUS: Köszönöm, Uram, ezt a fát, mely kinőtt a földből. Köszönöm, hogy otthont adsz a madaraknak. Gyertek vissza, isteni teremtmények.

AURELIANUS: A fa halott. A fa halott! Nincsenek levelei. Soha nem fog kivirágozni. Soha nem fog gyümölcsöt hozni. És a madarak soha nem térnek vissza.

SERAFINUS: Mennyei Király, te, aki árasztod a fényt, felébreszted a hajnalt és formálsz a jövőt: erősítsd meg ezt a fát tulajdon kezeddel, mely a mennyeket teremtette. Siess, Uram; ha elfeledkezel róla, ez a föld beleomlik a szakadékba.

Nem, Aurelius, a fa nem halott. Csak időre és törődésre van szüksége. Hamarosan fel fogja emelni az ágait a mennyek felé, és meg fog hajlani a fecskék és verbek fészkeinek a súlyától.

AURELIUS: Imádkozzunk.

6. AZ EURÓPAI HADVEZÉR ARRÓL AZ ÁLMÁRÓL ÉNEKEL, AMELYBEN EGY CSIGA MÁSZIK VÉGIG A BOROTVAPENGÉN

EURÓPAI HADVEZÉR: Néztem, ahogyan a csiga végigmászott a borotva pengéjén. Ez az én álomom, az én rémálomom. Mászás, csúszás, végig a borotvaélen, és túlélés.

Bérgyilkosnak hívnak. Minek mondjátok azt, amikor bérgyilkosok neveznek valakit bérgyilkosnak? Hazudnak. Hazudnak, és nekünk megbocsátónak kell lennünk azokhoz, akik hazudnak. Ítélni akarsz a többiek fölött? Betegesek a módszereim? Azok a parancsok a hazaszeretet nevében lettek kiadva!

Gyűlölöm őket. Srebrenica, gyűlölöm őket. Vukovár, gyűlölöm őket. Prijedor, gyűlölöm őket. Foča Bijeljina, gyűlölöm őket.

(*énekel*) Néztem, amint egy csiga végigmászik a borotvaélen. Ez az én álomom, az én rémálomom. Mászás, csúszás, végig a borotvaélen, és túlélés.

7. BELÉP AZ IBÓ NŐ, AKI A LÁNYA FEJÉT EGY TÖKBEN HORDOZVA MENEKÜL

MESÉLŐ DOBBAL: Egy asszony vagyok, aki a szerelmét keresi. Mindhiába. A szerelmem hideg és nem törődik velem. Szeretem, s nem tudom, hol találom. A szerelmem nem kegyelmez nekem. Felégettem a házamat, és a világot tettem otthonommá. Magamhoz öleltem az ismeretlent; az ismerős idegennek tűnik számomra. Most erdőkben és kopár pusztákon kóborlok. Haldoklom, lassan, a könnyeimtől, amelyek égetnek.

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Az ibó asszony, lánya fejét magával hordozva, menekül.

A SZERB HADVEZÉR: Ez egy asszony, aki megpróbál elmenekülni a mészárszék elől. Gyűlölöm őket.

8. PÁRBESZÉD AZ IBÓ ASSZONY ÉS A KÉT JEZID SZERZETES KÖZÖTT A FÁKRÓL

IBÓ ASSZONY: Kik vagytok? Ti is menekültök?

AURELIANUS: Szerzetesek vagyunk. Imádkozunk.

IBÓ ASSZONY: Mit csináltok itt, ennek a leveletlen fának az árnyékában?

SERAFINUS: Várjuk, hogy visszatérjenek a madarak.

AURELIANUS: Mert ez a fa még itt, a szíriai sivatagban is ki fog hajtani.

IBÓ ASSZONY: Nem! Ez az a fa, mely körül Afrikában a rabszolga-kereskedők győzelmi táncukat járták, mielőtt a tengerjáró hajón a rabszolgáikat vízre bocsátották volna.

SERAFINUS: Ez az a fa, mely vissza fogja téríteni a madarakat.

IBÓ ASSZONY: Ez a fa a felejtés fája. Aki e fát megkerüli, bárki legyen is, nem fog emlékezni többé a hazájára, az otthonára, a családjára.

SERAFINUS: Te emlékezni fogsz. Az emlék veled marad akkor is, ha megfeledkezel róla.

IBÓ ASSZONY: Hallgatom ennek a szerzetesnek a szavait. Ragyognak, mint a csillagok. Számba veszem őket. Sósak. A szerzetes angyalokkal találkozik, a mennyországgal beszél, misztériumokról társalog. Felgújíttja magát. Futásnak ered. Nem érkezik el sehová. Mit is lehet itt még mondanunk? Hirdeti a megváltást.

9. BELÉP IBEN, EGY KÖLTŐ MEGÖREGEDETT LÁNYA

IBEN: Tudom, mire valók a fák. Arra valók, hogy dolgokat akasszunk rájuk, a mosott ruhát, az embereket, arra valók, hogy gyümölcsök lógnak róluk, hogy felmásszanak rájuk, és hogy álmodozzanak alattuk. Ezt az apámtól tudom.

10. A SZERZETESEK MŰKÖRTÉKKEL DÍSZÍTIK FEL A FÁT, HOGY ODAVONZZÁK A MADARAKAT

AURELIANUS: Miért repülnek a madarak, ahelyett, hogy a földön másznának, mint a hangyák vagy mi?

SERAFINUS: Mert szárnyaik vannak, és azokkal csapkodva üzeneteket visznek Isten egyik teremtményétől a másikig.

AURELIANUS: De a madarak ide tartoznak, lentre, hozzánk, ahol a fa nő.

SERAFINUS: Figyeld a fát. Milyen néma, milyen mélyen gyökerezik a Létezésben. Hagyjuk, hogy a természet csöndre tanítson bennünket.

AURELIANUS: Hinni születünk. Az ember úgy termi a hitet, ahogyan a kör-tét a fa.

SERAFINUS: A türelem nélkülözhetetlen. Az ember nem arathatja le egyből annak a fának a termését, melyet elültetett.

AURELIANUS: Rengeteg körte lesz! Rengeteg körte!

SERAFINUS: Most már jöhetnek a madarak.

AURELIANUS: Most már a gyümölcs visszacsalogatja őket!

11. A SZERZETESEK ISTEN CSÖNDJÉT KÉRDEZIK, ÉS MEGPRÓBÁLJÁK FEHÉR MÁGIÁVAL VISSZACSÁBÍTANI A MADARAKAT

SERAFINUS: Aurelianus, hol vagy? Összezavarodtam. Reszket a lelkem. Egyedül érzem magam.

AURELIANUS: Serafinus, ne félj. Nem vagy egyedül. Isten mindig velünk van.

SERAFINUS: Ebben a pillanatban Isten a hiányával van velem. Hallod?

AURELIANUS: Mit? A madarakat?

SERAFINUS: Nem, az Ő csöndjét. Miért olyan néma? Miért nem felel az imáinkra?

AURELIANUS: Összezavarnak a kérdéseid.

SERAFINUS: Én is összezavarodtam. Nem értem, miért repültek el a madarak. Mit jelent hirtelen eltűnésük?

AURELIANUS: Ne ess kétségbe. Valahol mindig felcsillan a remény fénye. Ha nem is képes sok mindent megvilágítani, áttör a homályon.

SERAFINUS: Néha nehéz az élet lángját életben tartanunk, amikor a szemünk képtelen a látásra.

AURELIANUS: Serafinus, kezdjük el a szertartást! Hallod, hogy jönnek a madarak?

SERAFINUS: Hallok valamit! Ők jönnek?

12. AZ AFRIKAI HADVEZÉR EMBERÁLDOZATOT VISZ VÉGBE

IBÓ ASSZONY: *(lánya fejének suttogja)* Az este árnya megérintett téged. Felvarrott szemmel messze fogsz vándorolni, távoli földekre, ahová nem ér el az élet folyója. Nem fogok többé tudni rólad, a kezdről, mely az enyémet kereste a sötétben, hiszen csak a gyökerek keresik egymást tavasz idején.

13. AZ ÖREG IBEN VISSZAEMLÉKSZIK A FIATAL IBENRE

IBEN: Igen, nehéz megküzdeni a Vörös Báróval.

14. A SZERZETESK FÉSZKET ÉPÍTENEK A MADARAKNAK

15. AZ AFRIKAI HADVEZÉR CSATÁBA VEZÉNYLI GYEREKHADSEREGÉT

AFRIKAI HADVEZÉR: A királyság néma. Gyertünk! Katonáim, erre! Gyertek ide, és énekeljete! Kérlek benneteket, énekeljete!

MESÉLŐ HEGEDŰVEL *(énekel)*: Az éjszaka lágy és tiszta, szélcsend. Az éjszakai madarak a háztetőkön és a fákon panaszkodnak. A Hold a hegy fölött ragyog, mint egy aranybéka, és megvilágít egy alvó gyermeket.

AFRIKAI HADVEZÉR: Gyertek, harcosaim! Kövessetek! Fussunk együtt, mindig előre! Gyorsabban! Vessük bele magunkat az ütközetbe! Előre! Tovább!

16. A SZERZETESK FOLYTATJÁK A MADARAK VISSZACSÁBÍTÁSÁT MÁGIÁVAL ÉS IMÁVAL

AURELIUS és SERAFINUS: Sirályok serege. Fácánok csokra. Kolibrik csapata. Lilék gyülekezete. Bficek hordája. Szalonkák együttese. Varjak gárdája. Pávák armadája. Szajkók bandája. Tyúkrok fészekalja. Sólymok csapata. Harkályok regimentje. Libák hada. Pingvinek közössége. Seregélyek társasága. Csirkék kompániája. Kacsák uszálya. Nyestek bősége. Havasi lilék hordája.

17. A KÉT HADVEZÉR AZ IDEÁLOKRÓL BESZÉL, A HALÁLRAÓL ÉS FIAIK ÖRÖKSÉGÉRŐL

AFRIKAI HADVEZÉR: Miért olyan néma az erdő?

EURÓPAI HADVEZÉR: Igazad van: az élet elképzelhetetlen háború nélkül.

AFRIKAI HADVEZÉR: Senki sincs itt.

EURÓPAI HADVEZÉR: A szökések és árulások ellenére is életben kell tartanunk ideáljaink lángját.

AFRIKAI HADVEZÉR: És nincsenek madarak az égen.

EURÓPAI HADVEZÉR: Elméletben semmi nem akadályozza meg az embert abban, hogy halhatatlan legyen. A test fel van készítve rá, hogy akár a halálnak is ellenálljon.

AFRIKAI HADVEZÉR: Igazad van; tényleg nagy a csönd ebben az erdőben.

EURÓPAI HADVEZÉR: Hogy hatékonyak legyünk, jó formában kell lennünk, és acélos tekintettel kell szemlélnünk a világot.

AFRIKAI HADVEZÉR: Körbenézek, és ennek az üres erdőnek a nyugalma félelemmel tölt el.

EURÓPAI HADVEZÉR: Félek, hogy a fiam talán nem fogja érteni, mit is akartam én. És ha esetleg megölnék, szeretném, ha valaki elmondana neki mindent – mindent, amit csak tettem. Semmitől sem undorodom jobban, mint a hazugság bűzétől.

AFRIKAI HADVEZÉR: Sss!

18. A HADVEZÉREK TALÁLKOZNAK A KÉT SZERZETESSEL

AFRIKAI HADVEZÉR: Hé, ti! Mit csináltok itt?

EURÓPAI HADVEZÉR: Azt kérdezi, mit csináltok itt.

AURELIANUS: Szerzetes vagyok. Imádkozom.

AFRIKAI HADVEZÉR: Kihez imádkozol?

EURÓPAI HADVEZÉR: Az istened nevét kérdi.

AURELIANUS: Istenhez, aki mindnyájunkat körülvesz.

EURÓPAI HADVEZÉR: Még ezt a halott fát is?

AURELIANUS: A fa nem halott. Istenemre, él!

EURÓPAI HADVEZÉR: Legyünk reálisabbak! Gyerünk, építsünk valami hasznosat ebből a fából. Építsünk egy házat!

AFRIKAI HADVEZÉR: Hallottátok? Házat építeni! Szerzetes, te egy hibbant idióta vagy! Á, neked aztán tényleg elment az eszed! Gyorsan álljunk neki! Építsük meg a házat! Győzelemre, fel!

EURÓPAI HADVEZÉR: Te is szerzetes vagy?

SERAFINUS: Szerzetes vagyok.

EURÓPAI HADVEZÉR: Tudsz énekelni?

SERAFINUS: Igen, Istennek énekelek.

EURÓPAI HADVEZÉR: Akkor énekelj az Istenednek! Hangosabban! Hangosabban! Hadd szórakozzunk. Te ott, hoppla, hoppla! Mássz fel! Most le! Repülj! Hoppla, hoppla! Gyere le! Hoppla! Mássz fel! Kismadár! Nagy madár! Repülj! Gyorsabban! Repülj!

AFRIKAI HADVEZÉR: Repülj! Repülj! Te ott! Most gyere ide. Vágd ki ezt a fát itt! Vágd ketté!

EURÓPAI HADVEZÉR: Isten hozott, fiam. Mit láttál kint a nagyvilágban?

19. AZ IBÓ ASSZONY MESÉL

IBÓ ASSZONY: Délután ötkor találkozni akartam a nővéremmel. Felnéztem a tiszta égre, gyönyörű nap volt. De egy nappal elkéstem, mert a nővérem váratlanul meghalt. Szerettem volna megfogni a kezét. Az utca túloldalán hevert. Nem értem oda hozzá.

A házam lángokban áll. Nem menthetem meg a lányomat. Nézem a túlélőket, akik sírnak. Ez végül is nem fájdalmas. Csak szomorú és szürke. Normális. A halálnak is vannak normális napjai. Egy idegen megállított, és azt kérdezte: honnan jössz? Egy normális nappól, mondtam neki. Megnyugodott.

20. IBEN ELMONDJA, MI TÖRTÉNT AZ APJA HALÁLA UTÁN

IBEN: Az apja meghalt, és a kis tanyát a lányára hagyta. A kislány ott állt egyedül, és a fénylő vörös traktort nézte. Ő és az apukája együtt ültek fel rá, és kö-

röket róttak a kék földbe. Aztán fejét a könyöke hajlatába fúrta, és sodródni kezdett, belesodródott egy hajó gyomrába. A hajó kinyílt, és ő besétált, és meglátta az apját az irányítófülkénél, apró fénypöttyök úszták körül. Nagyon másmilyen volt, mert nem ember volt, nem ember.

A kislány arca felragyogott a leplezetlen örömtől, és térdre borult és felkiáltott: „Ne, Apa, ne hagyj itt egyedül. Vigyél magaddal, apa, a hajó gyomrába. És engedd meg, hogy felszálljak oda, ahol te nem vagy ember, nem vagy ember.”

De senki nem hallotta meg a kislány kiáltását. Senki, kivéve a tanya körül élő madarakat. És a kislány felnézett, a nap sugarai izzottak, és látta, hogy jönnek a madarak. Felmászott egy holló hátára, és repült fel, fel, fel, fel, oda, ahol már nem emberek vagyunk. „Szállj! Szállj!”, mondta az apja. „Mi a madarak országában élünk.”

21. AZ IBÓ ASSZONY ELMONDJA, MIT GONDOL

IBÓ ASSZONY: Elfutok, hogy magamat mentsem. Az élet nem tűnhet el. Hogyan is mondhatjátok, hogy nem tűnhet el? Utol fognak érni minket. A férfiak kiűrtik a magjaikat. Gyerekeket szülünk nekik. A szavak nem csillapíthatják az étvágyamat. A csend nem csillapíthatja az étvágyamat. Testem ajándék a földnek.

Egy nap, amikor elég öreg leszek, elég érett és elég megállapodott, a férfiak nem fognak többé taszítani. Egy nap, amikor már eleget éltem, minden kitisztul. Megölelem azokat, akiket gyűlölök, és könnyezve megköszönöm nekik mindazt, amit elvettek tőlem. Ezt a vigaszt úgy fogom őrizni a keblemben, mint legdrágább gyermekemet.

Mindig cipelek magammal egy téglát, hogy megmutathassam a világnak, milyen volt egykor az otthonom.

22. SERAFINUS MADÁRHÁZAT ÉPÍT A KIVÁGOTT FÁRA

SERAFINUS: Ez a fa szomjasan áll a szürke beton közepén. Könyörög: repülj, repülj, repülj. A leveleid tavasszal újjászületnek. Ez a fa mosolyog: elpusztított városok történeteit meséli. Emlékszik: repülj, repülj, repülj. Gyökereivel a por alatt terjeszkedik. Ezt a fát szögek és koszos fehérneműk borítják. Repülj, repülj, repülj, repülj. A holtak nem táncolnak a föld alatt. Ez a fa vándorol éjjel és nappal, mint egy elfáradt álom. Ezt éneкли: repülj, repülj, repülj, repülj. Isten egy családny, mely készen áll a halálra.

23. TABLÓ HÓHÉROKKAL ÉS ÁLDOZATOKKAL

EURÓPAI HADVEZÉR (*a karjaiban tartott Aurelianus szerzeteshez*): Fiam, mit láttál a nagyvilágban?

(*énekel*): Láttál egy újszülöttet, akit vad kutyák vettek körül. Láttál egy széles gyémánt-utat, amelyen nem járt senki. Láttál egy fekete ágot, amelyből vér csöpögött. Láttál egy szobát, tele férfiakkal, a kalapácsuk vérezett. Láttál fegyvereket és éles kardokat kisgyerekek kezében. És nehéz, nehéz, nehéz eső esett.

MESÉLŐ DOBBAL: Részvétem hajója a semmivel van vele. Semmi másnak nem maradt benne hely. Ó, hajóasszony, aki az égbe hajózol. Sokszor megszületél, sokszor meghaltál. Mi fog most történni?

24. A MESÉLŐK LEZÁRJÁK A TÖRTÉNETET

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Vége?

MESÉLŐ DOBBAL: Igen, vége.

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Kíváncsi vagyok, vajon ezek az emberek megértettek-e bármit.

MESÉLŐ DOBBAL: Hát persze, hála a hegedűnek és az én dalaimnak.

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Ámbár az emberi viselkedésen nehéz eligazodni.

MESÉLŐ DOBBAL: Mindnyájan, a fiatalok és az öregek is, szenvedélyeik prédájaként verdesnek ide-oda.

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Mindenesetre a mi lelkiismeretünk tiszta. Nagyszerű munkát végeztünk.

MESÉLŐ DOBBAL: Igen! A lelkiismeretünk megnyugodhat. Munkánk haszonnal járt, megérdemli a jutalmat!

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Nos, akkor lezárhatjuk?

MESÉLŐ DOBBAL: Igen, fejezzük be ezt a történetet.

MESÉLŐ HEGEDŰVEL: Ha az anarchia hatalomra jut, az egész világ megváltozik.

MESÉLŐ DOBBAL: Érted, szerelmem, elhagytam az otthonom, mindenről lemondtam, és bejártam hét tengert, de kincsre nem találtam.

25. A FIATAL IBEN FELMÁSZIK A FÁRA APJA KERTJÉBEN

26. EGY MAGÁNYOS SZERZETES IMÁDKOZIK A HALOTT FA FELTÁMASZTÁSÁÉRT

27. A MADARAK VISSZATÉRNEK

A szöveget a színészek és a rendező állították össze

Irodalmi tanácsadó: *Nando Taviani*

Dramaturg: *Thomas Bredsdorff*

Holstebro, Villa de Leyva, Wrocław, Batuan: 2015. március – 2016. szeptember

A felhasznált fotók az Odin Teatret honlapjáról származnak, *fotó: Rina Skeel*

Fordította: *Wittmann Ildikó*

The Tree / A Fa

The Hungarian premiere of the new Odin Teatret production will take place on 30 September 2016 at the Nemzeti Színház (National Theatre). On this occasion, our journal publishes the playscript in Hungarian translation. The English-language Odin Teatret programme guide has this to say about the piece, which is directed by Eugenio Barba and listed as the collective work of the players: "The tree of History grows vigorously and dead. Around it, child-soldiers and praying monks dance together with warlords, a wrathful mother, and the daughter of a poet who, as a child, dreamed of flying away with her father. Two story-tellers introduce and comment upon characters and events: in the Syrian desert two Yazidi monks plant a pear tree to call back the birds that have disappeared; in Nigeria a mother rests under the shadow of the tree of forgetfulness holding in her arms the head of her daughter hidden in a gourd; a European warlord explains the necessity for ethnic cleansing to an African warlord who performs a human sacrifice to make his army of child soldiers invulnerable before leading them into battle; a girl plays with her dolls around the tree her father planted when she was born, wondering how birds see the earth from the air. The tree of History finally bends under the weight of fruit and offers a home to the birds that are flying over the heads of the spectators. But what kind of birds are they?"